

Závazkové právo - změna závazků

Změna závazku

- - o změnu závazku jde tehdy, když k původní právní skutečnosti, která byla důvodem vzniku závazku, přistupuje nová právní skutečnost, která je *společně s původní právní skutečností* důvodem změněného závazku.
- - strany jsou tedy nadále zavázány z původní právní skutečnosti, obsah (předmět) jejich závazku se však modifikuje v souladu s právní skutečností, která změnu působí

Změna závazků

■ 1) Subjektu

a) Věřitele – postoupení pohledávky (§ 1879)

b) Dlužníka – převzetí dluhu (§ 1888)
– přistoupení k dluhu (§ 1892)
– převzetí majetku (§ 1893)

c) Strany závazku – postoupení smlouvy (§ 1895)

2) Obsahu

– dohoda o změně závazku (§ 1901)
– novace (§ 1902 OZ)
– narovnání (§ 1903 OZ)

Postoupení pohledávky (cese)

- **Předmět postoupení**
- - **pohledávka**, tedy *právo na plnění* vyplývající ze *závazkového vztahu*
- Z postoupení pohledávky jsou *vyloučena*
- - práva *nemajetková* (např. právo na ochranu osobnosti)
- - *absolutní majetková práva* (např. vlastnické právo)
- - *závazková práva, která nemají povahu pohledávky* (např. práva s pohledávkou spojená, jako právo na započtení pohledávky, právo na odstoupení od smlouvy apod.).

- - s pohledávkou příslušenství a práva s ní spojená, včetně jejího zajištění (§ 1880/1)
- - celou pohledávku i část pohledávky
- - existující i budoucí (k okamžiku jejich vzniku)
- - jednotlivou pohledávku i soubor pohledávek (§ 1887)
- - příslušenství lze převést i samostatně

Smlouva o postoupení pohledávky

- - uzavírá původní věřitel (postupitel) a nový věřitel (postupník)
- - bez souhlasu (účasti) dlužníka (1879 OZ)
- - opuštěn požadavek písemné formy
- - obligační a translační (převodní) účinky
- **Zákaz postoupení (§ 1881)**
- - dohoda věřitele s dlužníkem (sporné následky porušení)
- - pohledávka, která zaniká smrtí nebo jejíž obsah by se změnou věřitele k tíži dlužníka změnil

Notifikace postoupení

- 1) *vyrozumění postupitelem, anebo prokázání postupníkem*
- 2) *Před notifikací (§ 1882/1)*
  - pro dlužníka platí stav, který je mu znám
  - může splnit postupiteli, nebo se ním jinak vyrovnat
- 3) *Notifikace*
  - a) **zakládá účinky postoupení ve vztahu k dlužníkovi**
    - a to i v případě, že k postoupení nedošlo
  - b) **převod pohledávky na postupníka** – pouze při postoupení téže pohledávky několika osobám (vůči dlužníkovi účinné postoupení, které mu bylo jako první notifikováno, § 1882/2).

Námitky dlužníka (§ 1884)

- - právní postavení dlužníka by se v důsledku postoupení nemělo zhoršit
- - zůstávají zachovány námitky proti pohledávce, které měl v době postoupení (správně notifikace)
- - započtení
  - - pohledávky, které měl dlužník v době postoupení (notifikace) vůči postupiteli
  - - předpokladem je *oznámení* bez zbytečného odkladu
- Dlužník ztrácí námitky, pokud uznal pohledávku jako pravou vůči poctivému postupníkovi

Odpovědnost postupitele (§ 1885)

- - pouze úplatné postoupení
- - limitace do výše přijaté úplaty s úroky
- - za existenci a kvalitu pohledávky
- - za dobytost (ledaže je budoucí, nejistá nebo nedobytná)
- - vadu nutno vytknout bez zbytečného odkladu
- **Právní následky** - přiměřeně podle obecné úpravy odpovědnosti za vady (§ 1885/3)
- - odstoupení od postupní smlouvy,
- - sleva z ceny

Změny v osobách závazků – změna dlužníka

- **1) Převzetí dluhu (§ 1888 OZ)**
- Předpokládá :
  - - *dohodu* mezi původním a novým dlužníkem, a
  - - *souhlas* věřitele (předem daný či následný)
- Následek:
  - - původní dlužník je nahrazen novým dlužníkem (úplná substituce)
  - - obsah závazku se nemění
  - - zajištění poskytnuté třetí osobou trvá, pokud třetí osoba se změnou souhlasí

- **Převzetí plnění (§ 1889)**
- - zakládá závazek třetí osoby vůči dlužníkovi, že **opatří plnění jeho věřiteli.**
- - nedochází ke změně závazkového vztahu mezi věřitelem a dlužníkem
- - věřitel je povinen plnění třetí osoby přijmout, protože k němu dochází se souhlasem dlužníka (§ 1936/1)
- Vzniká:
  - a) dohodou mezi dlužníkem a třetí osobou
  - b) dohodou o převzetí dluhu, pokud věřitel nedá souhlas

- **2) Přistoupení k dluhu (§ 1892 OZ)**
  - - dohodou mezi věřitelem a třetí osobou
  - - třetí osoba rozšiřuje počet dlužníků, jsou zavázáni společně a nerozdílně
- **3) Převzetí majetku (§ 1893 OZ)**
  - - zákonné přistoupení k dluhům zcizitele při nabytí jeho majetku či části, a to dluhů, které s převzatým majetkem souvisí
  - rozšíření počtu dlužníků

Změny v osobách závazků – změna smluvní strany

- **Postoupení smlouvy (§ 1895 OZ)**
- - dochází ke změně strany závazkového vztahu
- - *dohodou* mezi postupitelem a postupníkem se souhlasem postoupené strany (§ 1895 OZ) nebo *rubopisem* smlouvy (§ 1897 odst. 2 OZ)
- - postupitel může zůstat zavázán za dluhy subsidiárně podle § 1898 a § 1899 OZ (v podstatě neúplná substituce)

Změny v obsahu závazku

- **1) Dohoda o změně závazku (§ 1901 OZ)**
- - může se vztahovat na kterýkoli prvek obsahu závazku
- - obsah závazku je změněn pouze v tom rozsahu, který je v dohodě sjednán
- - nemá vliv na další trvání zajištění závazku, nemůže ale zhoršit postavení třetí osoby poskytující zajištění
- **2) Novace (§ 1902 OZ)**
- - *zrušení závazku a nahrazení závazkem novým*
- - *dvě neoddělitelné části – privativní - ruší původní závazek, a obligační – zakládá nový závazek, který původní nahrazuje (animus novandi)*
- - nový závazek může (ale nemusí mít) jiný obsah nebo jiný právní důvod

- - původní závazek zaniká se všemi důsledky zániku závazku (výjimkou je zajištění, které přechází na závazek nový, § 1907)
- - forma (§ 1906)
- **3) Narovnání (§ 1903 OZ)**
- - základním předpokladem spornost či pochybnost práva
- - podstata: sporné či pochybné se odstraní a nahradí novým nesporným a nepochybným
- - může mít (zřejmě) povahu *změny* i *zániku* závazku
- - zvláštní pravidla o omylu u narovnání (§ 1904 OZ)
- - zajištění a forma jako u novace